

Broj: 04-24- sl./19
Travnik, 11.04.2019.g.

OPĆINE SBK/KSB

-svim-

PREDMET: Obavijest za proizvođače šljive:

Crna šljivina osica (*Hoplocampa minuta* Christ.) i Žuta šljivina osica (*Hoplocampa flava* L.)

Ove dvije vrste šljivinih osica ubrajaju se u najvažnije štetnike šljive. Redovito se javljaju svake godine s manjim oscilacijama. U godinama sa slabom cvatnjom, ove osice mogu prouzročiti štetu i višu od 50%.

Biologija i životni ciklus štetnika

Ovaj štetnik prezimi u tlu u obliku ličinke. Krajem zime se kukulji. Odrasli oblici izlijeću tek kada temperatura tla na dubini od 5 do 10 cm dosegne 10 °C. U vrijeme cvatnje osice dolete na šljivu gdje se hrane nektarom i peludom. Ženka polaže po jedno jaje na način da leglicom zareže džepić s vanjske strane u listić čaške poluotvorenih ili otvorenih cvjetova. Jedna ženka odloži četrdesetak jaja. Ovisno o temperaturi, inkubacija traje 6 do 12 dana. Iz jaja izlaze ličinke u vrijeme završetka cvatnje. One izlaze najčešće s vanjske strane listića čaške pa se preko njegova ruba ubušuju u plodnicu. Pagusjenica izgriza tkivo ploda i prelazi iz jednog u drugi plod tako da zapravo jedna gusjenica napadne 4 do 5 plodova. Za 15 do 20 dana pagusjenica završava svoj razvoj te ili padne zajedno s plodićem u kojem se nalazi na tlo ili se na tlo spušta po niti. Zavuče se u tlo i tu prezimi.

Ima jednu generaciju godišnje.

Šteta koju izaziva štetnik

Ličinke se ubušuju u plodnicu. Iz njih će se razviti pagusjenice koje će izgrizati tkivo ploda i sjemenke. Tako napadnuti plodovi otpadaju još dok su veliki kao glavica pribadače pa do veličine od 4 do 5 mm. Na otpalom plodiću se vidi izlazna rupa.

Zaštita od šljivinih osica

Suzbijanje se provodi primjenom insekticida u vrijeme početka izlaska pagusjenica iz jaja. Taj se rok najčešće poklapa sa završetkom pune cvatnje i s početkom otpadanja latica. U vrijeme cvatnje zabranjena je upotreba insekticida opasnih za pčele. Što je tretiranje bliže cvatnji

preporučuju se insekticidi manje opasni za pčele (fosalon, endosulfan, triklorfon, deltametrin, alfacipermetrin). U vrijeme otpadanja latica pčele većinom prestaju posjećivati cvjetove pa se mogu koristiti i ostali insekticidi (diazinon, dimetoat, fention, tiaklopid). Za postizanje dobre učinkovitosti važno je prskati iznutra prema van kako bi sredstvo što bolje pokrilo listiće čaške.

Kritičan broj je ako se utvrdi 5% oštećenih cvjetova ili plodova.

Sa istim tretiranjem se može izvršiti i zaštita šljive od Monilije laxsa

Kod svih vrsta koštičavog voća monilija dolazi u dva sasvim različita oblika:

- kao sušenje mladica sa cvetovima - **Monilia (Monilinia) laxa**
- kao trulež plodova - **Monilia (Monilinia) fructigena**

Monilia laxa napada pretežno koštičave voćke: trešnju, višnju, šljivu, breskvu. Najčešća je na višnji i breskvi. Monilia fructigena napada jabuku i krušku, ali isto tako i navedene koštičave vrste. Kod koštičavog voća sušenje mladice sa cvetovima (Monilia laxa) je puno važnije.

Simptomi:

Sušenje mladica manifestuje se u cvetanju i odmah iza cvetanja. Mladica procveta, ali tada veći ili manji broj cvetova počinje naglo da dobija smeđu boju, suše se i propadaju. Mladica se osuši. Mnogi ljudi ne znajući za uzrok svode to na hladnoću ili mraz. Međutim, ako se radi o mrazu, onda bi trebalo da se osuše svi cvetovi jedne voćke, a u ovom slučaju se suše samo cvetovi na pojedinim mladicama.

Broj tako osušenih mladica sa cvetovima može na stablu da bude veliki, pa čitava voćka ima žalostan izgled jer je zahvaćena u punom cvetanju. Roda naravno nema.

Biologija:

Gljiva prezimljuje u zaraženim suvim granama na kojima u proleće nastaju ležišta konidija i u takozvanim mumijama. Osim grančica i mumija na stablu moguć je razvoj i iz ostavljenog i trulog voća ispod stabala u proleće.

U vreme cvetanje dolazi do zaraze kroz cvet, kroz tučak u plodnicu gdje se micelij razvija. Sa cveta, gljivica se širi na izdanke. Gljivica proizvodi toksine koji se prenose kroz provodni sistem tj. floemom. Toksini su uzrok sušenja grančica. Kišno vrijeme pogoduje širenju infekcije i širenju zaraze. Primećeno je posljednjih godina da do zaraze ne dolazi samo zbog kiše već i zbog rose u vrijeme cvetanja.

Zaštita :

Prvi deo zaštite se odnosi isključivo na preventivne mere suzbijanja, budući da bolest nije lako suzbiti, posebno ne u kišnim uslovima. Dakle, potrebno je odstraniti sve suve i polusuve grančice s koštičavih voćaka. Čak i grane. Odstraniti i do 20 cm ispod suvog dela jer gljiva ide dosta duboko u drvo. Koštičave voćke se mogu rezati u vegetaciji, tako da ne bi to trebalo ostavljati za proljećnu rezidbu, već za letnju. Obavezno se moraju skinuti i spaliti ili zakopati

sve mumije ostale na drvetu. Takođe, ispod voćaka bi bilo dobro počistiti teren od mogućih ostataka voća.

Od sredstava za zaštitu bilja **primjenjujemo preparate** :

Klasično prskanje s bakrenim sredstvima u bubrenju pupova kao prvi oblik zaštite: **Nordox, Cuperblau, Champion, Caffaro**. Ovo je standardno prskanje za sve voćne vrste. Naravno, to nije dosta za moniliju.

Sledeće prskanje je organskim fungicidima uoči cvetanja (peteljka cveta dužine 1 cm) i to sa: **Dithane, Captan, Merpan, Stoper, Star, Polyram**.

I ono najvažnije, treće prskanje u punom cvetanju takođe s organskim fungicidima: **Baycor, Ronilan DF, Konker, Mythos, Teldor, Kidan, Signum, Cezar, Botril, Folicur, Folicur multi, Ikar, Rektor, Sumilex, Toska, Chorus**.

Prilikom primene sredstava za zaštitu bilja u punom cvetanju treba napomenuti da u slučaju jake najezde bolesti i nepovoljnih uslova (kiša, vlažno vreme) treba u opadanju latica ponoviti tretiranje s istim sredstvima navedenim pod trećom stavkom, naravno pridržavajući se uputstava o dozvoljenom broju prskanja pojedinim sredstvom.

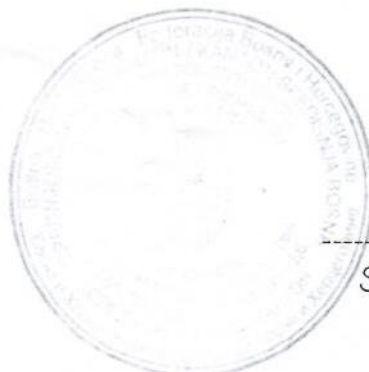
Starija sredstva tipa Ronilan, Konker, Kidan, Ikar, Rektor, Sumilex, Toska (dikarboksimidi) treba koristiti strogo pridržavajući se uputa za svaku pojedinu koštičavu vrstu jer gljiva vrlo lako postane rezistentna na ova sredstva.

CO:

-Naslovu
-a/a

Obradivač akta:

Konjalić Akif

MINISTAR

Salkan Merdžanić
Salkan Merdžanić mr.sc.